

Μίνα Παπαθεοδώρου- Βαλυράκη

Μίνα Παπαθεοδώρου-Βαλυράκη

28 Ιουλίου – 22 Αυγούστου, 2007

Πόρος

Δυναμική, παλμική, ενεργοποιημένη στις επάλξεις, η εικαστική γραφή της Μίνας Παπαθεοδώρου- Βαλυράκη μας εκπλήσσει-ανεξάντλητα-στα πλαίσια της απόλυτα προσωπικής της, έκφρασης.

“Εκ των ένδον πάντοτε εννοημένη”, τόσο σε έμπνευση όσο και σε ρυθμό-παλμό, η γραφή της Μίνας, μας πείθει ότι έχει απορροφήσει-όποιο και αν είναι, κάθε φορά, το επιμέρους ερέθισμα-κάτι το ουσιαστικό από τον ρυθμό-παλμό της κοσμογονίας.

Χρωματικές εκτινάξεις “ενέργειας”, διάττοντα σε ρυθμό και σε ακτινοβολία σχήματα δίνουν το πρόσταγμα-έναυσμα, όχι μόνο να φανταστούμε αλλά και να βιώσουμε, πολλά περισσότερα από όσα βλέπουμε άμεσα ,σε μια πρώτη ματιά. Η ένταση και συνάμα η παλμικότητα του χρώματος, χαρίζοντας μια εξαιρετική κινητικότητα στη σύνθεση, υποβάλλουν εδώ, την αίσθηση ενός ζωντανού “οργανισμού”. Αίσθηση που μεταγγίζει στον ψυχισμό μας, άμεσα και αναφανδόν, αυτό καθαυτό, το DNA του αρχικού ερεθίσματος της ζωγράφου.

Αντιδραστικά σε κάθε επιτηδευμένη, ή και επιδερμική αντιμετώπιση, τα έργα της Παπαθεοδώρου-Βαλυράκη, όποιο κι αν είναι το επιμέρους ερέθισμα-νεκρές φύσεις, αυτοκίνητα κούρσας, αθλητές και αθλήματα, καράβια, γερανοί και ναυπηγεία, ερωτικά συμπλέγματα και γυμνά, τοπία λουσμένα στο ελληνικό φως ή

CITRONNE

δρώμενα μεγαλουπόλεων, σε φρενήρεις ρυθμούς-μετουσιώνονται, μέσα μας, από οπτική εντύπωση σε βίωμα. Διεργασία που αποτελεί ένα σπάνιο επίτευγμα από μέρους ενός καλλιτέχνη.

Πράγματι, η Μίνα ζωγραφίζει όπως, ακριβώς, αναπνέει, αισθάνεται, κινείται, σε μια διαρκή, δημιουργική ένταση δίχως ποτέ να επαναλαμβάνεται ή και, να καταφεύγει σε εύκολες, χάριν εντυπωσιασμού και μόνον, λύσεις. Και το κυριότερο: δίχως ποτέ, το έργο της να υπολείπεται σε ποιότητα και σε αρτιότητα εκτέλεσης. Η γεμάτη σφρίγος χειρονομία της ζωγράφου δικαιώνεται μέχρι και στο τελευταίο χιλιοστό της εικαστικής επιφανείας καθώς εδώ, τίποτα δεν διασπάται ή δεν παραμένει αμέτοχο στον ρυθμό-παλμό του “όλου”.

Ενδογενής στα έργα της ζωγράφου είναι ο ρυθμός αυτός μεσ' από τον οποίο δονείται και η πιο απειροελάχιστη αλλά πάντοτε καίρια πινελιά. Ανάλογα, κάθε φορά, διαφοροποιημένη και η πηκτικότητα της ύλης, σε περισσότερο ή λιγότερο ανάγλυφες εναποθέσεις, ενισχύει τον δυναμισμό του έργου ώστε να προβάλλει στον χώρο ολόγυρα, όχι απλά σαν παρουσία αλλά σαν ένας, σε διαρκή ανάπτυξη και μεταλλαγή, οργανισμός.

Παθιασμένη με την τέχνη της, η δημιουργός ζωγραφίζει ενστικτωδώς και γι' αυτό, ακριβώς, μπορεί και μας αναμεταδίδει, όσο πιο άμεσα και αποτελεσματικά γίνεται, το απόσταγμα της έμπνευσής, σε άμεση συνάρτηση με την, εξίσου, πηγαία αντίδρασή της σε αυτό.

Όντως, αποτυπώνοντας, αυτό καθαυτό, το DNA του ερεθίσματός της, με έναν εξαιρετικά διεισδυτικό τρόπο, η ζωγράφος κατορθώνει πάντοτε να το μετουσιώνει, τόσο συνειρμικά όσο και εικαστικά, σε καταλυτική αφετηρία για εναλλακτικές εντυπώσεις και επάλληλες σημάνσεις - αναφορές.

Πράγματι, η όποια “νεκρή φύση” ζωντανεύει μεσ' από τον χρωστήρα της για να προβάλλει καίριο έναυσμα για μεταφυσικές- σε αίσθηση-επικοινωνίες.

Το ίδιο, τα όποια τοπία της, αποτελούν ψυχογραφήματα της ανθρώπινης ειμαρμένης έτσι όπως προδιαγράφεται στην αγκαλιά της φύσης ή, αντίθετα στην “παρακρουσματική φρενίτιδα” μιας σύγχρονης μεγαλούπολης.

Ενεργοποιημένοι και πλασμένοι με αυθεντικό σφρίγος οι αθλητές στα έργα της, μας υποβάλλουν την υπερέντασή τους, στον υπέρτατο βαθμό.

Το σώμα και οι κινήσεις τους, πέρα από το καθαρά οργανικό μέρος αποτελούν ένα κατεξοχήν πεδίο δράσης για την παλμικότητα του ίχνους και τον ρυθμό των χρωμάτων που καταγράφουν ανελλιπώς, την όλη προσπάθειά του κάθε αθλητή.

Με μιαν ανάλογη ενέργεια δοσμένα τα αυτοκίνητα κούρσας αποκρυπτογραφούν για άλλη μια φορά, τον δυναμισμό της ζωγράφου ενώ, παράλληλα αποτελούν ιδιόμορφα και πολύ εύγλωττα <τοπία> της σύγχρονης τεχνολογίας. Τον ερωτικό σφυγμό έχει επίσης, συλλάβει σε όλες του τις διαστάσεις στα γυμνά της, η δημιουργός, σε σημείο που να αποκομίζουμε εντυπώσεις και πέραν του άμεσα ορατού.

Στα καράβια και στους γεραμούς που απολαμβάνουμε στην τωρινή έκθεση και που, η Μίνα ζωγραφίζει σχεδόν από καταβολής, η δημιουργός αγγίζει, οπωσδήποτε, το ζενίθ της εκφραστικότητάς της, μια που κάθε καράβι και γερανός αποτελεί έναν, γεμάτο σφρίγος, οργανισμό καθώς μεταλλάσσεται σε ταυτότητα χάρη στον παλμό του χρώματος και τον δυναμισμό του ίχνους. Χαρισματικά υποκατάστατα της ανθρώπινης μορφής ή και της έννοιας του βιομηχανικού τοπίου, τα έργα αυτά εξωραΐζουν με την παρέμβαση της τέχνης την όποια κατασκευαστική ασχήμια, σε αισθητική παρουσία Η δυναμική χειρονομία της καλλιτέχνιδας, προβάλλει τα σκαριά και τους γεραμούς, μάρτυρες της ανθρώπινης ειμαρμένης αφού μας πείθουν ότι έχουν, πράγματι απορροφήσει κάτι το ουσιαστικό από τον κάματο της βιοπάλης, το άγχος της καθημερινότητας, τις αντιξοότητες της ζωής ενώ παράλληλα εκφράζουν την όρεξη για αναδημιουργία, πρόοδο καθώς και την πίστη σε μια καλύτερη ζωή ή τουλάχιστον στη συνέχιση της ζωής .....

Ιδωμένα σε όλες σχεδόν, τις ώρες της ημέρας -αυγή, καταμεσήμερο, δείλι- τα σκαριά και οι γερανοί προβάλλουν μεσ' από το διαφορετικό σε υφή και διαφάνεια φως, με ένα πρωτόγνωρο, κάθε φορά, τρόπο και κυρίως, μεσ' από διαφορετικές “διαβαθμίσεις” ημι-παραστατικότητας μέχρι την ολική αφαίρεση. Μάλιστα, σχεδόν πάντοτε, τα όσα απεικονίζονται ή καλύτερα, τα όσα υποβάλλονται στα έργα της Μίνας δεν αποτελούν παρά ένα χαρισματικό πρόσχημα για μιαν “επάλληλη”, αφηρημένη σύνθεση με κύριους πρωταγωνιστές το χρώμα και το ακατάβλητο σε κινητικότητα ίχνος. Γνωρίσματα που προικίζουν τα έργα της με το προσόν να διεγείρουν, όσο πιο αποτελεσματικά γίνεται, τη φαντασία μας, όσες φορές και αν τα κοιτάξουμε. Πράγματι, η ζωγράφος έχει μιαν ανεξάντλητη ικανότητα ως προς το να υποβάλλει και να μην

επιβάλλει το ερέθισμά της, κάτι που θα αποδυνάμωνε κάθε ουσιαστική επικοινωνία με τον θεατή. Αντίθετα εδώ, ο τελευταίος, με έναυσμα τα πολλαπλά ερεθίσματα που, του προσφέρει το έργο, αισθάνεται ελεύθερος να αποκομίσει από αυτό-σύμφωνα με τον ουσιαστικό προορισμό της τέχνης-όποια εντύπωση ανταποκρίνεται καλύτερα στον ψυχισμό του και το προσωπικό όραμά του. Και το κυριότερο: αισθάνεται ότι συμμετέχει ενεργά στην υλοποίηση της σύνθεσης μεσ' από τα δυναμικά ερεθίσματα που του προκαλεί. Ερεθίσματα που συνεχίζουν να τον εντυπωσιάζουν και αφού πάψει να έχει σε άμεση θέαση ένα έργο.

Τα δυναμικά σε αποχρώσεις αλλά και σε πλάσιμο χρώματα της Μίνας, με τις έντονες αντιπαραθέσεις αλλά συγχρόνως, και με τους χαρισματικά ηπιότερους τόνους εκφράζουν κατεξοχήν, όχι μόνον την παθιασμένη για τέχνη ιδιοσυγκρασία της αλλά, το απόλυτο δόσιμό της- την ταύτισή της- με την πεμπτουσία του εκάστοτε ερεθίσματός της. Η ευαισθητοποίηση της δημιουργού στον παράγοντα χρώμα είναι μάλιστα τέτοια, ώστε ακόμη και εκεί, όπου κυριαρχεί το μαύρο και το λευκό να φαντάζεται μέχρι και να “βλέπει” κανείς, μεσ' από την κινητικότητα του ίχνους πολλά περισσότερα χρώματα.

Γνώρισμα που επαληθεύει, σε κάθε περίπτωση, την υλοποίηση ενός ψυχογραφήματος όχι μόνον από μέρους της ζωγράφου αλλά και σε συνάρτηση με τις δικές μας οπτικές και ψυχικές αντιδράσεις, σε αυτό.

Πλάθοντας μίαν ιδιάζουσα ατμόσφαιρα, τα χρώματα της καλλιτέχνης αποκαλύπτονται πομποί και δέκτες ψυχικών καταστάσεων και διαθέσεων που μετατρέπουν το κάθε έργο σε ένα εξαιρετικά ευαισθητοποιημένο παλμογράφο- ανιχνευτή συναισθημάτων και αντιδράσεων. Γνώρισμα που ενισχύει στον υπέρτατο βαθμό την “οργανικότητα” του έργου που συνυπάρχει - και αυτό είναι το σπάνιο, εδώ-κατεξοχήν αρμονικά με την αισθητική.

Όμως, το κυριότερο εδώ είναι, ότι στα έργα της Μίνας Παπαθεοδώρου-Βαλυράκη επισημαίνουμε μεσ' από αυτό καθαυτό το δυναμικό πλάσιμο της εικαστικής γραφής έναν μικρόκοσμο, κατ' εικόνα και ομοίωση του μακροκόσμου. Ή καλύτερα έναν μικρόκοσμο που, καθώς επάξια εμπεριέχει την “Ιδέα” της ενέργειας που διοικεί το σύμπαν, ανταποκρίνεται με περισσή επάρκεια στον πλατωνικό ορισμό για την αυθεντική τέχνη: Αυθεντική ως προς την έμπνευση, την εκτέλεση και τον δυναμισμό της έκφρασης, η ζωγραφική της

Μίνας μας μεταγγίζει όντως, όσο πιο δημιουργικά-δηλαδή, ποιητικά-είναι εφικτό, την αίσθηση της κοσμογονίας.

Ντόρα Ηλιοπούλου-Ρογκάν

CITRONNE